

Да посрещнем нашите съседи с “Добре дошли в област Силистра”

Област Силистра ще откриете там, където великата европейска река Дунав напуска българските предели. Нейният център с имена Дуросторум, Доростол, Дръстър, Диристър, Дриста и Силистра принадлежи към градовете, строени до големи реки, за да бъдат вечно живи и устойчиви на изпитанията на времето.

Дуросторум, което в превод значи „яка крепост“ е основан от римския император Марк Улпий Траян. През 169 г. по времето на императора философ Марк Аврелий, Дуросторум става самоуправляващ се град, център на Долна Мизия и важна митническа станция. 1800 години по-късно – през 1969 г., в памет на това събитие е издигнатobelisk. През 303 г. тук е посечен войникът Дазий заради предаността му към новоразпространяваната християнска религия и отказа му да изпълни езически ритуал. При посещението си в България през 2002 г. Папа Йоан Павел II донесе кост от мощите на Дазий, която се съхранява в силистренската катедрала „Св. апостоли Петър и Павел“.

В края на VII в. вече като Дръстър селището влиза в границите на Първата Българска държава. Върху запазен каменен надпис от онова време се чете: „И този цар Испор (Аспарух – основателят на българската държава) създаде велики градове на Дунава – Дръстър града“. През 1388 г. градът получава името Силистра (вероятно във връзка със старото наименование на р. Дунав – Иструм) и е единственият български град със собствен герб (двуглав орел) от епохата на Средновековието. След като попада под Османска власт градът става столица на санджак, обхващащ днешна Източна България и Бесарабия. От 18 век силистренските крепости са част от отбранителен четириъгълник, включващ Русчук, Силистра, Варна, Шумен. Тук се водят много сражения между двете империи – Османската и Руската. Една от битките печели известният от Наполеоновите войни руски пълководец Кутузов, който задържа ключа на силистренската крепост като трофей на 12 юни 1810 г. През 1958 г. пазеният дотогава в Санкт Петербург трофей е върнат на силистренци. От 1829 до 1836 г. Силистра е под руска власт. През тези 7 години градът се управлява от Георги Мамарчев, който е определян като първият български кмет. По време на Кримската война през 1854 г. тук се е сражавал великият руски писател Лев Толстой.

През 1867 г. в Силистра пребивава Апостола на българската свобода Васил Левски, основател на вътрешната революционна организация и радетел за „чиста и свята република“, в която всички ще имат равни права, независимо от етническата и религиозната си принадлежност.

След Освобождението от Османска власт през 1878 г. областта принадлежи към възстановената българска държава. След Балканските войни от 1913 г. е присъединена към територията на румънската държава, а след 1940 отново е в пределите на България.

Днес динамиката в развитието на Силистра се определя от стратегическото разположение на областта в контекста на Дунавския и Черноморския макрорегиони и от активното ѝ участие в трансгранично сътрудничество, предопределяно от близостта ѝ до румънските градове Калараш, Букурещ и Констанца.

Да се представим на нашите съседи

Етнорелигиозната и демографска картина на населението в Област Силистра е разнообразна. По данни от последното преброяване (2011 г.) българите съставляват 57,40% (64 050 души) от населението на областта, представителите на турската малцинствена деноминация са 36,1% (40 272 души), ромите – 5,1% (5697 души), а като представители на други етноси се самоопределят 1,41% (1571 души). Основните вероизповедания са източноправославното и мюсюлманското.

Област Силистра е оживено културно средище. Мрежата от културни институции в областта разполага с един театър (драматичен и куклен театър „Сава Доброплодни“), 8 исторически и етнографски музея, художествена галерия и 92 читалища и библиотеки. Културният живот се допълва от пет международни фестивала: Международна театрална лаборатория „Ян Бибиян“; Международен детски танцов фестивал „Утрешният ден започва с днешното приятелство“; Международен конкурс за изпълнители на детска и забавна песен „Речни ноти – Тутракан“; Международна изложба-конкурс „Рождество Христово“; Международен бард-фестивал „Река за утре“. Силистра се определя като „хорова столица на България“.

Всяка година на 14 септември – Кръстовден – се отбелязва Денят на Силистра. Това е един от най-големите православни християнски празници. През целия месец се провеждат различни традиционни празненства включващи музикални концерти, преплуване на р. Дунав, спортни събития, търговско изложение, бирен фест и др. Празникът има повече от 150-годишна традиция и е свързан с най-стария известен панаир в града по скотовъдство и земеделие от 1861 година. Традицията се е запазила и до днес. Панаирът, който обикновено продължава до 1 октомври, е притегателен център за производители и търговци на стоки на леката промишленост от цяла България. Щандовете на панаира се разполагат на централния градски площад, а зад сградата на общината се монтират атракциони. По време на празника на града Силистра е домакин на традиционния фестивал на старата градска песен „Дунавски спомени“. Знаменателно събитие за града е гостуването на икони и мощи на светци от Киевско-печорската лавра, които с литийно шествие биват отнасяни до православния храм „Св. Св. Петър и Павел“ за поклонение.

Друга популярна традиция в областта е националният фестивал „Коледарско надпяване“. В него участват и коледарски групи от Румъния. През месец февруари или март е празникът на кукерите в с. Калипетрово.

Силистренци обичат да разказват истории за живота на рибарите. Една от тях разкрива как е възникнало името на езерото Сребърна. В местност до езерото живеели бедни рибари. Всеки ден те се впусkali в ту спокойните, ту бурни и пенливи води на езерото. Една есенна утрин се спуснала гъста мъгла. Рибарите приготвяли своите мрежи и проклинали времето. Изведнъж, изпод бялата пелена, над водната шир изплувала и докоснала брега лодка, пълна със сребро. Рибарите онемели. Събрал се Свещеният съвет да разгадае тая полчиба, и тъй като езерото си нямало име, Върховният жрец го нарекъл **Сребърна**.

Да покажем на съседите наши любими места

Превратностите на историята са превърнали Силистренска област в съкровищница на материална и духовна култура. Ако добавим уникалната природна среда, ще се съгласим, че хората, обитаващи тези земи, имат изключителна привилегия и носят огромната отговорност за опазването на уникални места и феномени.

Почти цялата територия на град Силистра е обявена за Национален архитектурно-археологически резерват с наименование "Дуросторум-Дръстър-Силистра". Тук може да се видят: Римската гробница от първата половина на IV в. от н.е., която е без аналог на територията на Късноримската империя; Партриаршеската базилика на патриарх Дамян – първата патриаршеска църква на българската държава; Северната крепостна стена на средновековния Дръстър (реставрирана и експонирана през 2000 г.); Средновековният катедрален патриаршески и митрополитски храм на Дръстър – Силистра и патриаршеската резиденция от X век; Дворецът на доростолските епископи през V-VI в; Мощехранилицата на Св. Дазий Доростолски, създадена в катедралния митрополитски храм „Св. Ап. Петър и Павел“ след посещението на Папа Йоан Павел II в България през 2001 г.; Турският форт "Абдул Меджиди" (Меджиди табия) – най-запазеният от шестте пункта на фортификационната система по северната граница на Османската империя, построен в периода 1841-1853 г. от немския военен инженер фон Молтке; Гробът на еврейския равин Елиезер Пало, живял в началото на XIX век в Силистра и нареждащ се сред 12-те най-известни равини на Израел; Арменският апостолически храм "Сурп Аствадзадзин" (Св. Богородица) от 1620 г. – най-старият арменски храм в България; Историческа местност "Аязмото" в с. Руйно – средновековна българска крепост от IX-XI век, свързана и с пребиваването на мюсюлманския светец Демир Баба (Железния баща) в средата на XVI век, Историческата чешма край село Кайнарджа, свързана с подписването на Кючук-Кайнарджанския мирен договор през 1774, построена през 1892 и много други. Особено ценна за силистренци е сградата на Художествената галерия. Построена в стил виенски барок с часовникова кула на централния купол, тя е подслонила първото българско държавно педагогическото училище. Част от резервата по поречието на р. Дунав е „Дунавската градина“, създадена преди 100 г. и до днес – любимо място за отмора и разходки.

Емблематични места в областта са етнографската експозиция Добруджанска къща в гр. Алфатар и резерватът "Рибарска махала" в гр. Тутракан, пресъздаващ по автентичен начин връзката на населението на областта с голямата река.

Област Силистра е известна с биосферният резерват Сребърна, включен през 1983 г. в списъка на обектите под егидата на ЮНЕСКО. Тук се опазва колония на световно застрашения вид къдроглав пеликан. Друга природна забележителност в областта е остров Пожарево, който има световно значение като гнездовище на глобално застрашения вид малък корморан.

Югоизточно от Силистра, по руслото на р. Суха, южно с. Голеш, Силистренско, започва колония от скални манахески обители. Тя включва 7 манастира с множество църкви, крипти, килии и параклиси, които се намират сред девствена природа. Съхранили са своя оригинален интериор от късната античност (IV-VI в.). Засега това са най-ранните скални манастири по българските земи.

Да представим на съседите наши водещи организации

Област Силистра има благоприятно за стопанска дейност географско разположение. Добрите транспортни връзки както със съседните области, така и с Румъния и Украйна, улесняват инвеститорите и предприемачите.

В промишлено отношение доминира преработващата промишленост. Голямата част от предприятията са микропредприятия. За 2009 г. техният дял е над 90% от всички стопански единици в областта. Делът на малките фирми е 8,3%, а на големите и средни компании – 1,6%. Тази картина на стопанството е характерна както за останалата част на България, така и за голяма част от Европейския съюз.

В област Силистра се развиват множество отрасли, сред които земеделие, текстил, обзавеждане, производство на неръждаеми изделия, производство на месни и млечни хранителни продукти и тухларство. Най-голям дял заема аграрният сектор. В селските райони около 80% от наетите лица се занимават със земеделие. Развива се и търговията. Първият мол например е открит през 2009 година.

Промишлеността все още има водеща функция в икономиката на град Силистра, но почти напълно отсъства в икономиката на останалите населени места. Отрасловите сектори с реални пазарни позиции са представени от предприятия и фирми на преработващата промишленост, търговия и ремонт, строителство, хотели и обществено хранене, транспорт и съобщения, селското стопанство, операции с имущество и бизнес услуги.

По-големите компании в областта в хранително-вкусова промишленост са Меком АД; Актуал ООД; Мероне-Н ЕООД; Оливия ООД; Първи май АД; Зърнени храни АД и др. Утвърдена на европейския пазар с лиценз за износ в Европейския съюз от 1993 г. е Меком АД. Тя разполага със собствени обработваеми площи, фуражен завод, модерен свинекомплекс, угоителни стопанства за овце, агнета, едър рогат добитък, биволи, щрауси, зайци; с нови кланични линии и технологични линии за колбаси и деликатеси.

В производството на строителни материали успешно функционират утвърдени марки като Брамак ЕООД и Фазерлес АД.

Предприятия на машиностроенето и металообработването са ЗММ Стомана АД; Хром АД; Силома АД; Елика-елеватор ЕООД; Лесилмаш 98 АД; Соларпро АД; Тони Старт ЕООД и др.

Към текстилната промишленост се отнасят две предприятия – ТПКИ Добруджанка; Дунав АД, а към електронната промишленост – Оргтехника АД.

В област Силистра има две висши училища – държавно и частно. Във филиал Силистра на Русенския университет „Ангел Кънчев“ се провежда обучение по педагогически и технически специалности. Частното висше училище е филиал на Висше училище по агробизнес и развитие на регионите.

Развитието на икономиката на Силистренска област зависи от изграждането на важни инфраструктурни обекти. Сред тях най-значими са третият мост над Дунав – между Силистра и румънския град Кълъраш, свързаната с него реконструкция на първокласния път Силистра – Шумен – Ямбол – ГКПП "Лесово", укрепването на 800 метра от кейовата стена в Силистра, газификацията на няколко общини в Силистренско. Без тези обекти е невъзможно да се използват географските, трансграничните и социално-икономически предимства на Силистра и региона.

Да кажем на съседите защо Флавий Аеций означава много за нас

За мнозина името на хунския вожд Атила, наричан „бич Божий“, е символ за жестоко и варварско управление на една непобедима по своето време империя, пред която всички треперели. Историята обаче помни и друго: единственият пълководец, успял да нанесе голямо поражение над великия хунски вожд и неговите племена, се наричал Флавий Аеций и идвал от провинция Долна Мизия. Животът на „последния истински римлянин“, който в продължение на четвърт век воювал с варварите и опазил границите на Римската империя, започва около 390 г. в дунавското крепостно селище Дуросторум – днешна Силистра.

Флавий Аеций е син на римлянка от знатно потекло и на началника на конницата (Magister Equitum – Гауденций), който бил от готски произход. Още като дете Флавий постъпил в императорската армия в столицата Рим. В крехка възраст съдбата му нанася първия жесток удар, когато като член на знатна фамилия кралят на готите Аларих го прави свой заложник. След края на тригодишния плен при готите Флавий е изправен пред нова опасност. За да предотврати голямата заплаха за Римската империя, синът на началника на кавалерията става заложник на хунските нашественици. По време на престоя си при крал Ругила, чиито симпатии печели, младият римлянин се запознава с кралските племенници – братята Атила и Бледа. Връщайки се в Рим, Флавий бързо напреднал във военната йерархия.

Междувременно Римската империя се разделя на Източна и Западна, а с това възникват съперничества и борби за заемането на престола. Западът се опитва да наложи офицера Йоан за император, но източният владетел Теодосий II изпраща войниците си на запад, за да помогне на непълнолетния си племенник Валентиан III да се сдобие с властта. Изпратен от Йоан, Аеций отива при хуните за помощ, но докато се върне, узурпаторът вече е пленен и убит. Аеций все пак успява да постигне споразумение със Сената: майката на Валентиан запазва управлението до пълнолетието на сина си, а Флавий Аеций е провъзгласен за върховен главнокомандващ на войските на северните граници на Западната Римска империя.

Ръководейки имперските войски, Аеций постига успех след успех, разгромявайки вестготи, франки, норики, ютунги, бургунди, келти, багауди. За победите си трикратно е удостоен с консулска титла и с прозвището „спасителят на Рим“. На Флавий е поверена външната политика на империята. Авторитетът на Аеций става неоспорим през 451 г., когато на Каталунските поля между френските градове Троя и Шалон, се изправят две могъщи войски: страховитите племена на Атила срещу римските легиони, предвождани от Аеций. Военната тактика на Аеций обърква хуните и те се оттеглят в лагера си – нещо, което според историческите източници се случило за първи път. Флавий Аеций триумфира победоносно в Рим. Влиянието на патриция постепенно започва да се превръща в заплаха за император Валентиан III и той наредил Аеций да бъде убит. Осъждайки действията на императора, Аполинарий го сравнява с човек, който е отрязал дясната си ръка с лявата. Скоро след смъртта на „последния римлянин“ идва и краят на Римската империя.

Да разкажем на съседите една наша история

До преди 150 години между силистренските села Срацимир (Караорман) и Българка (Бръчма) е имало пълноводна река. По нея идвали кораби от Европа и дори известният в българската история австрийски кораб "Радечки", свързан с името на поета-революционер Христо Ботев. Пътниците били привлечани от лековитата вода на кладенче, наречено Ангелушевото кладенче.

Според предания, пренасяни от поколение на поколение, Ангелуш съвсем случайно открил лечебните свойства на водата – измил рана на крака си, която веднага зараснала. Тъй като бил овчар, с водата започнал да лекува и добитъка. Започнали да идват болни от близки и далечни села и градове. Кладенчето било наречено аязмо – извор с лековита вода. В монашеско облекло Ангелуш вадел вода от кладенчето, осветявал я, като потапял сребърен кръст в нея и произнасял тихо непонятни слова.

За Ангелуш и кладенчето се разчуло в Сърбия, Влашко, Бесарабия, Молдова и Австрия. Във Виена ликът на Ангелуш бил отпечатан в хиляден тираж и агентът на дружеството „Лойд“ го продавал за 22 гроша. До целебния извор се стичали тълпи от болни хора. Щом отпиели от водата, слепите проглеждали, глухите започвали да чуват, сакатите захвърляли патерици. Благодарните хора отдавали слава на Бога и оставяли по нещо. Ангелуш бил безкористен, за себе си не вземал нищо. Искал със събраните пари да построи манастир и да служи в неговия храм на български език. Но местната османска власт и гръцката църковна власт искали да прибират печалбите и се скарали. Ангелуш бил изпратен на заточение на остров Родос. Аязмото било заличено.

Споменът обаче бил толкова силен, че преодолял времето. Изворът бил „открит“ наново и над него вярващите поставили кръст. Съвсем наскоро, преди 5 години, Доростолският митрополит Иларион освети за първи път Ангелушевото аязмо. Той даде благословията си за изграждане на мъжки манастир на това свято място с името „Воскресение Христово“ и за свързването му с религиозен празник – вторият ден на Великден, когато според християнската традиция се прави пасхален водосвет с шествие сред полето за плодородие. През 2011 г. Владиката на Доростолската епархия Амвросий направи тържествен Пасхален водосвет на „Аязмото“, като изрази желание Ангелушевото кладенче да се превърне в място за поклонение и изцеление.

Макар и пълноводната река вече да я няма, въпреки че не се знае в какво ще се превърне Ангелушевото кладенче – в място за поклонение, за изцеление или просто за отпих сред тишината, волята на някогашния свещеник Ангелуш тук да се служи на български език пред дошлите от близо и далеч поклонници вече е изпълнена.

